

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878 Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NO. 137. — ŠTEV. 137. NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 13, 1934. — SREDA, 13. JUNIJA 1934. TELEFON: CHelsea 3-3878
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

JUGOSLAVIJA NASPROTUJE VRNITVI HABSBURŽANOV

V AVSTRIJI RAZDEVAJO ŽELEZNICE Z BOMBAMI ZOPET ATENTAT NA FEYA

Jugoslovanska vlada skuša dobiti francosko pomoč. Iz tega razloga je zunanji minister Jeftič v Parizu. — Jugoslavija se boji nadvojvode Otona.

PARIZ, Francija, 12. junija. — Sedanji obisk jugoslovanskega zunanjega ministra Jeftiča v Parizu ima v prvi vrsti namen pridobiti francosko vlado, da se odločno postavi proti nameravani vrnitvi Habsburžanov v Avstrijo.

Jugoslavija ni samo nasprotna temu, da pride na avstrijski prestol nadvojvoda Oton, sin zadnjega cesarja Karola, temveč zunanji minister Jeftič se boji, da bo namesto dosedanjega avstrijskega predsednika Viljema Miklasa izvoljen za predsednika nadvojvoda Karol Ferdinand.

Avstrijska vlada je tudi dovolila nadvojvodi Evgenu, da se sme vrniti v Avstrijo in pred dvema tednoma je prišel iz izgnanstva v Švici na Dunaj, kjer ga je sprejel kancler Dollfuss.

Jeftič je imel že dolge konference z višjim uradniki francoskega zunanjega ministrstva ter je hotel izvedeti za francosko mnenje, kakšno stališče bo zavzela, ako bi bil izvoljen za avstrijskega predsednika nadvojvoda Evgen.

Za jutrnji dan ima minister Jeftič dogovorjen sestanek s francoskim zunanjim ministrom Louisom Barthou. Na sestanku se bosta oba zunanja ministra dogovorila glede skupnega nastopa, ako bi prišlo v Avstrijo do kake take izpremembe.

Jugoslavija nasprotuje vsaki nameri, da bi bila vrata Avstrije zopet odprta Habsburžanom.

V tem oziru popolnoma podpira Jugoslavijo češkoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš, ki je zagrozil, da bo Čehoslovaška prekinila diplomatske odnose s Avstrijo, ako bi se kaj takega dogodilo.

Jugoslavija in Čehoslovaška ste zagrozili, da boste mobilizirali svoji vojski, ako se je treba ubraniti Habsburžanov v Avstriji.

Cetudi ni pričakovati, da bi bila Francija pripravljena do oboroženega nastopa, vendar bo Barthou dal Jeftiču zagotovilo francoske pomoči, ako bi nadvojvoda Evgen prišel v Avstrijo do kakega vladnega mesta.

Francosko naziranje je, da je zbor poslanikov leta 1922 končno veljavno izključil Habsburžane z vsakega vladnega mesta bodisi v Avstriji, ali na Ogrskem.

DUNAJ, Avstrija, 12. junija. — Avstrijski nazijski še vedno mečejo bombe in razdejan je bil železniški tir pred vlakom, s katerim se je vozil obrambni minister major Emil Fey.

Vlak pa je bil še pravočasno vstavljen, predno se mu je mogla pripetiti kaka nesreča. Kakor minister Fey, sta bila tudi kancler Dollfuss in podkancler knez Ernst Rodiger Starhemberg cilj več atentatov. Zadnji atentat je bil nameravan na podkanclerja, ko je bila v soboto najdena bomba nad njegovim uradom.

Iz Solnograda prihaja tudi poročilo, da je bil z dinamitom razdejan davčni urad in da je bil en uradnik ranjen.

Major Fey je bil na potu v Budimpešto, ko je bil vstavljen na železniškem tiru. Kancler Dollfuss pa je namenjen odpotovati v Budimpešto naslednjega dne. V ogrskem glavnem mestu se bo Dollfuss vdeležil poljedelske konference in bo med tem časom vodil vladne posle podkancler knez Starhemberg.

Pred Feyevim odhodom je bila postavljena ob železniški progi vojaška straža z naročilom, da strelja na vsakogar, ki bi se hotel približati železnici.

Tekom noči je bilo po postajah in čuvajnicah najdenih več bomb.

Rusi morajo točno pospraviti žito

VELIKA NESREČA Z AEROPLANOM

Aeroplan je v megli zadel ob vrh hriba. — Sedem oseb je bilo ubitih. Aeroplan je bil eno uro iz Newarka.

Livingston Manor, N. Y., 12. junija. — V ponedeljek popoldne je bil vrh Mongaup Mountains na meji Sullivan in Ulster okrajev, 90 milj severozapadno od New Yorka najden razbit aeroplan in poleg njega sedem mrtlic. Potniški aeroplan Curtiss Condor, last American Airlines, je v soboto popoldne odletel z letališča v Newarku, N. J. z dvema pilotoma, eno stewardko in štirimi potniki, ko je nad gorovjem Catskills razsajal hud vihar.

Dva dni so aeroplani in ljudje po gozdovih Catskills gorovja iskali ponesrečeni aeroplan. Razbiti aeroplan in trupla so bila najdena sredi popoldneva v gostem grmovju štiri milje od najbližje avtomobilske ceste in 100 čevljev od vrha hriba.

Aeroplan je zadel ob 2500 čevljev visok vrh eno uro in pet minut zatem, ko je zapustil letališče v Neworku. Ura v aeroplanu se je vstavila ob 5.05 popoldne.

Trupla so bila zelo ožgana in so jih mogli spoznati samo po listinah. Pilot aeroplana Holbrook je bil najboljši v službi American Airlines in se je kot letalec posebno izkazal v svetovni vojni. Med vojno je bilo poročeno, da se je ponesrečil na zapadni fronti in v njegovem rojstnem mestu Youngstown, Alberta, Kanada so bili opravljeni zanj mrtvaški obredi.

Vendar pa je prišel Holbrook živ iz vojne in je vstopil v zračno službo v Združenih državah.

HITLER IN MUSSOLINI SE BOSTA SESTALA

Mussolini se bo potegoval za neodvisnost Avstrije. — Hitler že dalje časa želi sestati se z Mussolinijem.

London, Anglija, 12. junija. — Avstrija in oborožitev bosta glavni točki razprav, ko se bosta prikratk sestala Mussolini in kancler Hitler v samotni vili blizu Benetk.

Mussolini ne bo niti za las odstopil od svojega stališča, da mora ostati Avstrija neodvisna in v tem oziru je postal še bolj odločen vsled nazijskega terorizma zadnjih dni v Avstriji.

Nek državniki, ki stojijo zelo blizu Mussoliniju, je rekli, da se na tem sestanku oba diktatorja ne bosta pogajala za kake tajne pogodbe. Hitler je že dolgo časa imel željo za konferenco z Mussolinijem, toda Mussolini je vedno odlašal.

Zadnje tedne se je navzel Hitler bolj praktičnih misli, do česar ga je prisilil gospodarski položaj Nemčije. Ker je sedaj Mussolini mnenja, da je Hitler malo bolj do-

KONFERENCA V ŽENEVI ODGODENA

Postavljeni so bili štirje novi odbori. — Nobeno vprašanje rešeno. — Vse čaka na vrnitev Nemčije.

Ženeva, Švica, 12. junija. — Razorožitvena konferenca je bila odgoda za dolg "oddih", katerega bodo razne države porabile za to, da premagajo poglavite politične težave.

Postavljeni so bili štirje odbori, katerih naloga je proučevati različne zadeve razorožitve. Zdr. države so zastopane v treh odborih in sicer v odboru za zračno silo, v odboru za izdelovanje in prodajo orožja in municije ter v odboru za jamstvo za točno izpolnjevanje sklenjenih pogodb.

Četrti odbor bo proučeval evropsko varnost in medsebojne pogodbe ter bo pozneje najbrže svoj delokrog razširil tudi na druge dele sveta, posebno na Daljni Izток, za kar se posebno zanima Rusija.

Načrt obravnavanja na prihodnji konferenci je v okvirju anglo-francoskega kompromisnega sporazuma. Toda delegati mislijo, da ni edini glede varstvenih pogodb, ki so vključene v tem sporazumu.

Razorožitvena konferenca je bila odgoda v znamenju tekmovanja v oboroževanju kar mora po zadržkih državnikov voditi do gotove vojne.

Delegati so se kot pogrebi zbrali v konferenčni dvorani, da jim je predsednik Arthur Henderson naznanil odgovore. Naloga postavljenih odborov je, skleniti pogodbe med posameznimi državami, nakar bo sklicana splošna razorožitvena konferenca. Toda delegati nimajo mnogo upanja, da bodo mogli odbori kaj doseči in je še celo dvomljivo, lako bo sploh kdaj sklicana splošna konferenca.

Pokasmezni odbori bodo v kratkem pričeli s svojim delom, toda bodo morali počakati na vrnitev Nemčije v Ligo narodov. Splošno prevladuje mnenje, da je Italija prevzela nalogo, da privede Nemčijo zopet v Ligo.

"ELEKTRIČNA ŽENA"

Rim, Italija, 12. junija. — Ana Monaro, "električna žena", o kateri je govorila vsa Italija, je bila danes poslana nazaj v Trst. O nji so govorili, da izžareva elektriko, toda v Rimu je bila dva meseca pod nadzorstvom slavnega iznajditelja in učenjaka Marcana, ki pa ni mogel ničesar doznati.

Tržaški zdravniki jo bodo še nadalje opazovali.

POTRES V ARGENTINI

Sampago, Argentina, 11. junija. V tukajšnji bližini se je pojavilo danes nad petdeset močnih potresnih sunkov. Skoro vsa poslopja so poškodovana, dočim se prebivalcem ni nič zgodilo. Velik del prebivalstva je brez strehe.

TORNADO V SREDNJI AMERIKI

V Salvadorju in Hondurasu so uničene cele vasi. — 2500 mrtvih. — Lavina je zasula vasi.

Tegucigalpa, Honduras, 12. junija. — Poročila iz notranjosti dežele naznanjajo, da so hude nevihte z nalivi po celem Hondurasu zahtevale velike človeške žrtve.

Več sto ljudi, ki so zbežali pred naraščajočo vodo, se je rešilo na hribe.

Poročila, ki prihajajo ex predsedniško palačo, naznanjajo, da je izgubilo nad 500 ljudi življenje, ko je orkan popolnoma porušil mesto Oetepeque na meji Guatemale in San Salvadorja. Kar je še preostalo po orkanu, je odnesla voda rek Lempa in Marchala. Vsi vladni uradniki v mestu so v nevihti izgubili življenje. Usoda mnogostevilne tuje naselbine v Oetepeque še ni znana.

Mesto Tegucigalpa je odrezano od ostale dežele, toda ni vsled nevihte toliko trpelo kot drugi kraji. V glavnem mestu sta utonili dve osebi. V mestu je promet zopet normalen in vlada naglo izdeluje načrte za pomoč upuštanim krajem.

Reka Ulua je narasla 45 čevljev nad svojo navadno gladino in je preplavila okraj Lalima. Reki Blanco in Hanuya sta prestopili svoje bregove. V okrajih Cortez in Ilama so velike povodnji.

Pri vasi Pimiena je mnogo prebivalcev iskalo zavetja na nekem majhnem griču, kjer pa so vsi utonili, ko je voda dosegla tudi vrh griča.

San Salvador, El Salvador, 12. junija. — Pomožni delavci, ki so z aeroplanom poizvedovali v krajih, katere je obiskal tornado, cenijo število mrtvih na 2000.

Ravnatelj letališča Pan-American Airways L. C. Calloway, ki je spremljal pilote iz Salvadorja, poroča, da so bile uničene cele vasi. Skoro vse vasi ob obrežju od La Libertad do La Union so postale žrtve viharja.

Voda jezer Guiza in Coatepeque je tako narasla, da se je razlila čez bregove in odnesla hiše po okolici.

Letina je popolnoma uničena in popravila železnice bodo vzela več tednov.

Na reki Lempa so videli letalci moleti iz vode dimnik nekega parnika in okoli njega mnogo mrtlic.

Da olajša bedo prebivalstva, je vlada odpravila carino na uvoz pšenice in drugega žita ter določila ceno za živež.

BAKER NE SME IZ NEMČIJE

Berlin, Nemčija, 12. junija. — Ministrstvo za gospodarstvo je izdalo odredbo, po kateri je prepovedano izvažati iz dežele baker.

"IZDAJALCE SOCIJALISTIČNE DOMOVINE ZADENE SMRTNA KAZEN," — PRAVI KALININ

MOSKVA, Rusija, 12. junija. — Tajnik osrednjega odbora komunistične stranke Josip V. Stalin je izdal stroge odredbe glede žetve žita na državnih kmetijah v osrednji Aziji, na Kavkazu, Krimu in v južni Ukrajini.

PETORČKI SO IZGUBILI NA TEŽI

Zdravstveno stanje v ostalem neizpremenjeno. — Žena v levi je povzela četvorke. — Oče zasluži samo \$16 na teden.

Corbeil, Ont., Kanada, 12. junija. — Štirje izmed Dioneevih petorčkov so od nedelje izgubili na svoji teži. Samo teža najlažje deklice se ni znižala. Zdravnik dr. A. R. Dafoe pravi, da je zdravstveno stanje vseh dobro in zadovoljivo in da je stanje najmočnejše Yvonne zelo izboljšano.

Pet bčerk je bilo v ponedeljek ob 4 zjutraj starih dva tedna. Skupna njihova teža znaša 10 funtov in pol. V enem dnevu so izgubili na teži 3 in eno četrtno unče.

Sac City, Ia., 12. junija. — Larry Wycoff in njegova žena razmišljata, kako bo mogoče preživeti devet otrok, vključno četvorke, ki so jima bili sedaj rojeni.

Wycoff zasluži na teden samo \$16, toda navzile temu, da ne veruje v mnogoštevilno družino, zadovoljno posluša ječanje in jok novorojenčkov. Med četvorčki je en deček, ki tehta nad 4 funte, deklice pa tehtajo od 2 in pol funta do 4 funte.

JAPONSKE LADJE V NANKINGU

Šanghaj, Kitajska, 12. junija. Japonska je poslala v Nanking v reko Jangtse bojne ladje, da varujejo japonske državljane in pomagajo pri iskanju japonskega ponkonzula Hidkesi Kuramoto, ki je skrivnostno izginil na potu na železniško postajo, da se poslovi od japonskega poslanika.

Križarka Čuzima, ki je poveljniška ladja japonskega patrolnega brodirja v Jangtse reki, je došla naročilo, da takoj odpluje v Nanking. Odkar je izginil konzularni uradnik, so nastale zelo kočljive razmere med Kitajsko in Japonsko. Japonski konzularni uradniki pomagajo kitajskim orožnikom pri iskanju ponkonzula, toda do sedaj je bilo njihovo iskanje brezuspešno.

Poleg križarke Čuzima se nahaja pred Nankingom še rušilec Fujimi in Asahi.

Kitajske oblasti z veliko vneto iščejo izginulega ponkonzula, toda do sedaj se niso našle o njem nikakega sledu. Kuramoto se ni vrnil z železniške postaje, kjer se je v petek poslovil od japonskega poslanika, ki se je vrnil v Šanghaj.

Organizacija mladih komunistov pe bila poklicana, da skrbno pazi na letino in gleda, da bo žito izročeno žitnicam. Ravnatelj državnih kmetij so dobili navodila, da porabijo vse pri žetvi potrebne orodje in da se ne ozirajo na pritožbe, da kako orodje ni primerno za nizko žito.

Ravnatelj kmetij so prejeli strogo naročilo, da pripravijo in popravijo vse poljsko orodje in stroje in mlatnice do 5. julija in da naj takoj najamejo potrebno število delavcev.

Žetev mora biti končana v 22 dnevih. Vse žito mora biti zmlateno tokom poldruga meseca po žetvi.

Lansko leto je bila velika izguba v pridelku žita na državnih kmetijah, ker delavstvo ni bilo organizirano. Sedaj si vlada na vse načine prizadeva, da se ne bi ponovil lanski položaj.

Moskva, Rusija, 12. junija. — Smrtna kazen je bila določena v savjetski Rusiji za izdajstvo domovine, kot je prodaja državnih tajnosti kaki tuji državi, ali pa sklanjanje proti Rusiji v kaki tuji državi.

Ta odlok, katerega je potrdil osrednji izvrševalni odbor, je podpisal predsednik Mihael Kalinin in list "Pravda" piše o tem:

— Kdor dvigne roko proti svoji socijalistični domovini, mora biti umrjen.

Ta odredba je bile razširjena tako, kakor je običajna v vojnem času. Vsak izdajalec bo ustreljen in njegovo premoženje zaplenjeno.

Ako kak izdajalec pobegne čez mejo v tujo državo, je njegova družina, ako ni naznanila izdajstva oblastim, obsojena na 5 do 10 let ječe in njena lastnina zapade državi.

VELIK DOVOZ SREBRA

Washington, D. C., 12. junija. Federal New York City Assay urad je prejel iz Londona 5,000,000 unč srebra, ki je največja pošiljava na rekordu.

WILKINS NAMERAVA VPRI- ZORITI NOVO EKSPEDICIJO

Plymouth, Anglija, 12. junija. Sem je dospel iz New Yorka s svojo ženo znani raziskovalec Sir Hubret Wilkins. Rekel je, da bo prihodnje leto vprizoril podmorsko ekspedicijo na Spiebergerje v Beringovo cesto. 1500 milj poti bo napravil pod ledom s posebno, v to svrhu konstruirano, podmornico.

ŠPANSKA JE PREPOVEDALA DEMONSTRACIJE

Madrid, Španija, 12. junija. — Notranji minister Rafael Salazar Alonso je danes zapovedal policiji, da mora vodoče preprečiti vse javne demonstracije in zbiranje ljudi po ulicah. Vse osebe, ki zapuste Madrid, morajo biti preiskane. Pri komur bodo našli orožje, bo zaprt.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
116 W. 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

One year in advance	\$7.00
Six months in advance	\$4.00
Three months in advance	\$2.00
One month in advance	\$0.75
Subscription Yearly \$8.00	

Advertisements on Agreement

"Glas Naroda" is published every day except Sunday and holidays. It is published for the owner by the publisher, who is not responsible for the content of the advertisements. The publisher is not responsible for the content of the advertisements.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 8-3878

PREDSEDNIKOV NAČRT

Par mesecev zatem, ko je Franklin D. Roosevelt nastopil najvišji urad v deželi, so nekateri prerokovali, da namerava preosnovati socialni ustroj prebivalstva.

Da se niso motili, je potrdila poslanica, s katero je zadnji petek presenetil kongres in deželo. Poslanico je treba tudi smatrati za uvod v letošnjo narodno kampanjo. Republikance hoče spraviti ob ves vpliv s tem, da nudi demokratom povsem nove točke programa. Istočasno so pa v poslanici končni cilj in enotnost Rooseveltovih prizadevanj za popoln preustroj obstoječega reda.

Po državljanski vojni je bilo treba deželo in prebivalstvo politično preurediti, dočim je sedaj potreben socialni preustroj.

Vae, kar je bilo doslej predlagano in kar je kongres odobril, je služilo le izboljšanju sedanjih gospodarskih razmer ter povratku dežele k zdravemu temelju.

Kar pa Roosevelt zdaj predlaga, je izpopolnitev dosedanjega potoma posebnih odredb.

Predvsem naj se zajame slehernemu možnost za delo in zasluge in udobno stanovanje; tisti, ki ne morejo dobiti dela, naj bodo zavarovani proti nezaposlenosti; stari ljudje, nezmožni za delo, naj dobe starostno pokojnino; naravne sile in naravne vire je treba razviti in izrabiti za prihodnje generacije.

Prejšnja zvezna administracija in zvezna zakonodaja sta bili mnenja, da naj vlada poseže vmes le v slučaju, če potrebuje privatna inicijativa za dosego svojih ciljev njeje pomoči.

Vprašanje nastane, če bo narod zadovoljen s spremembami odnošajev, ki vladajo med njim in njegovo vlado.

Roosevelt skuša opravičiti svoje stališče, sklicujoč se na ustavo, ki je bila izdana v svrhu, da "zaščiti splošno blagostanje".

Priponniti je treba, seveda, da s temi besedami ni dana niti kongresu niti administraciji nobena oblast.

Roosevelt hoče ohraniti svobosčine dežele in svobodo posameznika. Odpraviti skuša le zlorabe ter ustvariti boljše možnosti za dosego svojega cilja.

To je njegova politična veroizpoved.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Slovensko pevsko in dramatično društvo "Domovina" priredi v nedeljo popoldne 17. junija vrtno veselico v Emerald parku. Na sporedu bo poleg proste zabave tudi petje in kegljanje za dobitke. Izbrali smo take pesmi, da jih boste gotovo vsi z užitkom poslušali. Preskrbljeno bo tudi za mizico pivo in za dobra jedila. Naša izvrstna kuharica Mrs. Holešek bo napravila pristni kranjski gulaš in tudi za one, ki se hočejo posladkati, bo dobro preskrbljeno. Veselica se vrši ob vsakem vremenu, kar je letos mogoče, ker so prostori v Emerald parku nekoliko preurejeni. Za one, ki se radi zavrté bo igral Mr. Lovšin-Vesel.

Uljudno vas vabimo, da se udeležite tega piknika v velikem številu, ker se boste prav po domače zabavali.

"Domovina".

Waukegan, Ill.

Nekaj zanimivega in izvanrednega bo v naši naselbini v soboto 16. junija zvečer, ko ustanovimo "Klub vrhniških enajstosolcev". Namen kluba bo za razvedrilo in zabavo članov in njihovih družin. Klub bo v vsakem oziru nepristranski.

Prvi sestanek glede tega smo imeli v hiši Frank Hodnika, kjer se je razpravljalo o tem in onem, kar bo pri ustanovitvi kluba predlagano.

Na sestanku nas je bilo zbranih 12, ter je bila zastopana Vrhnika, Breg, Hrib, Vas, Verd, Stara Vrhnika in Ligojna. Zastopniki iz Sinje Gorice in Blatne Brezovice so bili radi dela v tovarni odsotni.

Član Kluba bo zamogel postati vsak vojak v Waukegan, North Chicago naselbini, kateri je hodil v šolo na Vrhniko k pokojnim učiteljem Levstiku ali Stojcu.

Ker sta omenjena učitelja poveljevala na Vrhniko dolgo vrsto let, se razume, da so v naši naselbini tudi že starejši rojaki, ki so pohajali v šolo k omenjenim učiteljem. Pravice za pristop k Klubu imajo vsi enaki.

Pristopnine ob ustanovitvi Kluba najbrže ne bo nobene, ni pa izključeno, da se določi za kasnejše pristopnike člane.

Na sestanku je bil spisan seznam imen znanih rojakov, kateri so hodili v šolo k Levstiku in Stojcu, ter jih je čez sedemdeset, kateri bodo po možnosti o tem tudi osebno obveščeni.

Ker bo Klub edini te vrste v Ameriki, obeta biti zelo zanimiv, zato se želi, da bi bilo ob njega ustanovitvi navzočih kar največ mogoče bivših učencev omenjenih učiteljev, ker ob tej priliki se bo tudi določilo, kdaj se prvi skupni piknik Kluba ob enem izmed številnih jezer v Lake County.

Ustanovite Kluba bo v prostoru poleg Frank Opekovega skladišča piva na 10. cesti in Lenox Ave.

Pozdrav! Jože Zelenc.

Oglesby, Ill.

Ker vam baš pošiljam naročnino za list, vam želim nekoliko opisati tukajšnje razmere. Z lo... da namreč čitam dopise in novice naselbin.

Tukaj se slabo dela. Tista toliko opevana prosperiteta je še vedno za vogalom. V naselbini sta dve tovarni za cement. Ena je to

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 17.90	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$ 22.75	Din. 1000	\$ 174.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje. IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 5.75 " " \$10.00 " " \$10.85 " " \$15.00 " " \$15.95 " " \$20.00 " " \$20.95 " " \$25.00 " " \$25.95 " " \$30.00 " " \$30.95 " " \$35.00 " " \$35.95 " " \$40.00 " " \$40.95 " " \$45.00 " " \$45.95 " " \$50.00 " " \$50.95 " " \$55.00 " " \$55.95 " " \$60.00 " " \$60.95 " " \$65.00 " " \$65.95 " " \$70.00 " " \$70.95 " " \$75.00 " " \$75.95 " " \$80.00 " " \$80.95 " " \$85.00 " " \$85.95 " " \$90.00 " " \$90.95 " " \$95.00 " " \$95.95 " " \$100.00 " " \$100.95 " " \$105.00 " " \$105.95 " " \$110.00 " " \$110.95 " " \$115.00 " " \$115.95 " " \$120.00 " " \$120.95 " " \$125.00 " " \$125.95 " " \$130.00 " " \$130.95 " " \$135.00 " " \$135.95 " " \$140.00 " " \$140.95 " " \$145.00 " " \$145.95 " " \$150.00 " " \$150.95 " " \$155.00 " " \$155.95 " " \$160.00 " " \$160.95 " " \$165.00 " " \$165.95 " " \$170.00 " " \$170.95 " " \$175.00 " " \$175.95 " " \$180.00 " " \$180.95 " " \$185.00 " " \$185.95 " " \$190.00 " " \$190.95 " " \$195.00 " " \$195.95 " " \$200.00 " " \$200.95 " " \$205.00 " " \$205.95 " " \$210.00 " " \$210.95 " " \$215.00 " " \$215.95 " " \$220.00 " " \$220.95 " " \$225.00 " " \$225.95 " " \$230.00 " " \$230.95 " " \$235.00 " " \$235.95 " " \$240.00 " " \$240.95 " " \$245.00 " " \$245.95 " " \$250.00 " " \$250.95 " " \$255.00 " " \$255.95 " " \$260.00 " " \$260.95 " " \$265.00 " " \$265.95 " " \$270.00 " " \$270.95 " " \$275.00 " " \$275.95 " " \$280.00 " " \$280.95 " " \$285.00 " " \$285.95 " " \$290.00 " " \$290.95 " " \$295.00 " " \$295.95 " " \$300.00 " " \$300.95 " " \$305.00 " " \$305.95 " " \$310.00 " " \$310.95 " " \$315.00 " " \$315.95 " " \$320.00 " " \$320.95 " " \$325.00 " " \$325.95 " " \$330.00 " " \$330.95 " " \$335.00 " " \$335.95 " " \$340.00 " " \$340.95 " " \$345.00 " " \$345.95 " " \$350.00 " " \$350.95 " " \$355.00 " " \$355.95 " " \$360.00 " " \$360.95 " " \$365.00 " " \$365.95 " " \$370.00 " " \$370.95 " " \$375.00 " " \$375.95 " " \$380.00 " " \$380.95 " " \$385.00 " " \$385.95 " " \$390.00 " " \$390.95 " " \$395.00 " " \$395.95 " " \$400.00 " " \$400.95 " " \$405.00 " " \$405.95 " " \$410.00 " " \$410.95 " " \$415.00 " " \$415.95 " " \$420.00 " " \$420.95 " " \$425.00 " " \$425.95 " " \$430.00 " " \$430.95 " " \$435.00 " " \$435.95 " " \$440.00 " " \$440.95 " " \$445.00 " " \$445.95 " " \$450.00 " " \$450.95 " " \$455.00 " " \$455.95 " " \$460.00 " " \$460.95 " " \$465.00 " " \$465.95 " " \$470.00 " " \$470.95 " " \$475.00 " " \$475.95 " " \$480.00 " " \$480.95 " " \$485.00 " " \$485.95 " " \$490.00 " " \$490.95 " " \$495.00 " " \$495.95 " " \$500.00 " " \$500.95 " " \$505.00 " " \$505.95 " " \$510.00 " " \$510.95 " " \$515.00 " " \$515.95 " " \$520.00 " " \$520.95 " " \$525.00 " " \$525.95 " " \$530.00 " " \$530.95 " " \$535.00 " " \$535.95 " " \$540.00 " " \$540.95 " " \$545.00 " " \$545.95 " " \$550.00 " " \$550.95 " " \$555.00 " " \$555.95 " " \$560.00 " " \$560.95 " " \$565.00 " " \$565.95 " " \$570.00 " " \$570.95 " " \$575.00 " " \$575.95 " " \$580.00 " " \$580.95 " " \$585.00 " " \$585.95 " " \$590.00 " " \$590.95 " " \$595.00 " " \$595.95 " " \$600.00 " " \$600.95 " " \$605.00 " " \$605.95 " " \$610.00 " " \$610.95 " " \$615.00 " " \$615.95 " " \$620.00 " " \$620.95 " " \$625.00 " " \$625.95 " " \$630.00 " " \$630.95 " " \$635.00 " " \$635.95 " " \$640.00 " " \$640.95 " " \$645.00 " " \$645.95 " " \$650.00 " " \$650.95 " " \$655.00 " " \$655.95 " " \$660.00 " " \$660.95 " " \$665.00 " " \$665.95 " " \$670.00 " " \$670.95 " " \$675.00 " " \$675.95 " " \$680.00 " " \$680.95 " " \$685.00 " " \$685.95 " " \$690.00 " " \$690.95 " " \$695.00 " " \$695.95 " " \$700.00 " " \$700.95 " " \$705.00 " " \$705.95 " " \$710.00 " " \$710.95 " " \$715.00 " " \$715.95 " " \$720.00 " " \$720.95 " " \$725.00 " " \$725.95 " " \$730.00 " " \$730.95 " " \$735.00 " " \$735.95 " " \$740.00 " " \$740.95 " " \$745.00 " " \$745.95 " " \$750.00 " " \$750.95 " " \$755.00 " " \$755.95 " " \$760.00 " " \$760.95 " " \$765.00 " " \$765.95 " " \$770.00 " " \$770.95 " " \$775.00 " " \$775.95 " " \$780.00 " " \$780.95 " " \$785.00 " " \$785.95 " " \$790.00 " " \$790.95 " " \$795.00 " " \$795.95 " " \$800.00 " " \$800.95 " " \$805.00 " " \$805.95 " " \$810.00 " " \$810.95 " " \$815.00 " " \$815.95 " " \$820.00 " " \$820.95 " " \$825.00 " " \$825.95 " " \$830.00 " " \$830.95 " " \$835.00 " " \$835.95 " " \$840.00 " " \$840.95 " " \$845.00 " " \$845.95 " " \$850.00 " " \$850.95 " " \$855.00 " " \$855.95 " " \$860.00 " " \$860.95 " " \$865.00 " " \$865.95 " " \$870.00 " " \$870.95 " " \$875.00 " " \$875.95 " " \$880.00 " " \$880.95 " " \$885.00 " " \$885.95 " " \$890.00 " " \$890.95 " " \$895.00 " " \$895.95 " " \$900.00 " " \$900.95 " " \$905.00 " " \$905.95 " " \$910.00 " " \$910.95 " " \$915.00 " " \$915.95 " " \$920.00 " " \$920.95 " " \$925.00 " " \$925.95 " " \$930.00 " " \$930.95 " " \$935.00 " " \$935.95 " " \$940.00 " " \$940.95 " " \$945.00 " " \$945.95 " " \$950.00 " " \$950.95 " " \$955.00 " " \$955.95 " " \$960.00 " " \$960.95 " " \$965.00 " " \$965.95 " " \$970.00 " " \$970.95 " " \$975.00 " " \$975.95 " " \$980.00 " " \$980.95 " " \$985.00 " " \$985.95 " " \$990.00 " " \$990.95 " " \$995.00 " " \$995.95 " " \$1000.00 " " \$1000.95 " " \$1005.00 " " \$1005.95 " " \$1010.00 " " \$1010.95 " " \$1015.00 " " \$1015.95 " " \$1020.00 " " \$1020.95 " " \$1025.00 " " \$1025.95 " " \$1030.00 " " \$1030.95 " " \$1035.00 " " \$1035.95 " " \$1040.00 " " \$1040.95 " " \$1045.00 " " \$1045.95 " " \$1050.00 " " \$1050.95 " " \$1055.00 " " \$1055.95 " " \$1060.00 " " \$1060.95 " " \$1065.00 " " \$1065.95 " " \$1070.00 " " \$1070.95 " " \$1075.00 " " \$1075.95 " " \$1080.00 " " \$1080.95 " " \$1085.00 " " \$1085.95 " " \$1090.00 " " \$1090.95 " " \$1095.00 " " \$1095.95 " " \$1100.00 " " \$1100.95 " " \$1105.00 " " \$1105.95 " " \$1110.00 " " \$1110.95 " " \$1115.00 " " \$1115.95 " " \$1120.00 " " \$1120.95 " " \$1125.00 " " \$1125.95 " " \$1130.00 " " \$1130.95 " " \$1135.00 " " \$1135.95 " " \$1140.00 " " \$1140.95 " " \$1145.00 " " \$1145.95 " " \$1150.00 " " \$1150.95 " " \$1155.00 " " \$1155.95 " " \$1160.00 " " \$1160.95 " " \$1165.00 " " \$1165.95 " " \$1170.00 " " \$1170.95 " " \$1175.00 " " \$1175.95 " " \$1180.00 " " \$1180.95 " " \$1185.00 " " \$1185.95 " " \$1190.00 " " \$1190.95 " " \$1195.00 " " \$1195.95 " " \$1200.00 " " \$1200.95 " " \$1205.00 " " \$1205.95 " " \$1210.00 " " \$1210.95 " " \$1215.00 " " \$1215.95 " " \$1220.00 " " \$1220.95 " " \$1225.00 " " \$1225.95 " " \$1230.00 " " \$1230.95 " " \$1235.00 " " \$1235.95 " " \$1240.00 " " \$1240.95 " " \$1245.00 " " \$1245.95 " " \$1250.00 " " \$1250.95 " " \$1255.00 " " \$1255.95 " " \$1260.00 " " \$1260.95 " " \$1265.00 " " \$1265.95 " " \$1270.00 " " \$1270.95 " " \$1275.00 " " \$1275.95 " " \$1280.00 " " \$1280.95 " " \$1285.00 " " \$1285.95 " " \$1290.00 " " \$1290.95 " " \$1295.00 " " \$1295.95 " " \$1300.00 " " \$1300.95 " " \$1305.00 " " \$1305.95 " " \$1310.00 " " \$1310.95 " " \$1315.00 " " \$1315.95 " " \$1320.00 " " \$1320.95 " " \$1325.00 " " \$1325.95 " " \$1330.00 " " \$1330.95 " " \$1335.00 " " \$1335.95 " " \$1340.00 " " \$1340.95 " " \$1345.00 " " \$1345.95 " " \$1350.00 " " \$1350.95 " " \$1355.00 " " \$1355.95 " " \$1360.00 " " \$1360.95 " " \$1365.00 " " \$1365.95 " " \$1370.00 " " \$1370.95 " " \$1375.00 " " \$1375.95 " " \$1380.00 " " \$1380.95 " " \$1385.00 " " \$1385.95 " " \$1390.00 " " \$1390.95 " " \$1395.00 " " \$1395.95 " " \$1400.00 " " \$1400.95 " " \$1405.00 " " \$1405.95 " " \$1410.00 " " \$1410.95 " " \$1415.00 " " \$1415.95 " " \$1420.00 " " \$1420.95 " " \$1425.00 " " \$1425.95 " " \$1430.00 " " \$1430.95 " " \$1435.00 " " \$1435.95 " " \$1440.00 " " \$1440.95 " " \$1445.00 " " \$1445.95 " " \$1450.00 " " \$1450.95 " " \$1455.00 " " \$1455.95 " " \$1460.00 " " \$1460.95 " " \$1465.00 " " \$1465.95 " " \$1470.00 " " \$1470.95 " " \$1475.00 " " \$1475.95 " " \$1480.00 " " \$1480.95 " " \$1485.00 " " \$1485.95 " " \$1490.00 " " \$1490.95 " " \$1495.00 " " \$1495.95 " " \$1500.00 " " \$1500.95 " " \$1505.00 " " \$1505.95 " " \$1510.00 " " \$1510.95 " " \$1515.00 " " \$1515.95 " " \$1520.00 " " \$1520.95 " " \$1525.00 " " \$1525.95 " " \$1530.00 " " \$1530.95 " " \$1535.00 " " \$1535.95 " " \$1540.00 " " \$1540.95 " " \$1545.00 " " \$1545.95 " " \$1550.00 " " \$1550.95 " " \$1555.00 " " \$1555.95 " " \$1560.00 " " \$1560.95 " " \$1565.00 " " \$1565.95 " " \$1570.00 " " \$1570.95 " " \$1575.00 " " \$1575.95 " " \$1580.00 " " \$1580.95 " " \$1585.00 " " \$1585.95 " " \$1590.00 " " \$1590.95 " " \$1595.00 " " \$1595.95 " " \$1600.00 " " \$1600.95 " " \$1605.00 " " \$1605.95 " " \$1610.00 " " \$1610.95 " " \$1615.00 " " \$1615.95 " " \$1620.00 " " \$1620.95 " " \$1625.00 " " \$1625.95 " " \$1630.00 " " \$1630.95 " " \$1635.00 " " \$1635.95 " " \$1640.00 " " \$1640.95 " " \$1645.00 " " \$1645.95 " " \$1650.00 " " \$1650.95 " " \$1655.00 " " \$1655.95 " " \$1660.00 " " \$1660.95 " " \$1665.00 " " \$1665.95 " " \$1670.00 " " \$1670.95 " " \$1675.00 " " \$1675.95 " " \$1680.00 " " \$1680.95 " " \$1685.00 " " \$1685.95 " " \$1690.00 " " \$1690.95 " " \$1695.00 " " \$1695.95 " " \$1700.00 " " \$1700.95 " " \$1705.00 " " \$1705.95 " " \$1710.00 " " \$1710.95 " " \$1715.00 " " \$1715.95 " " \$1720.00 " " \$1720.95 " " \$1725.00 " " \$1725.95 " " \$1730.00 " " \$1730.95 " " \$1735.00 " " \$1735.95 " " \$1740.00 " " \$1740.95 " " \$1745.00 " " \$1745.95 " " \$1750.00 " " \$1750.95 " " \$1755.00 " " \$1755.95 " " \$1760.00 " " \$1760.95 " " \$1765.00 " " \$1765.95 " " \$1770.00 " " \$1770.95 " " \$1775.00 " " \$1775.95 " " \$1780.00 " " \$1780.95 " " \$1785.00 " " \$1785.95 " " \$1790.00 " " \$1790.95 " " \$1795.00 " " \$1795.95 " " \$1800.00 " " \$1800.95 " " \$1805.00 " " \$1805.95 " " \$1810.00 " " \$1810.95 " " \$1815.00 " " \$1815.95 " " \$1820.00 " " \$1820.95 " " \$1825.00 " " \$1825.95 " " \$1830.00 " " \$1830.95 " " \$1835.00 " " \$1835.95 " " \$1840.00 " " \$1840.95 " " \$1845.00 " " \$1845.95 " " \$1850.00 " " \$1850.95 " " \$1855.00 " " \$1855.95 " " \$1860.00 " " \$1860.95 " " \$1865.00 " " \$1865.95 " " \$1870.00 " " \$1870.95 " " \$1875.00 " " \$1875.95 " " \$1880.00 " " \$1880.95 " " \$1885.00 " " \$1885.95 " " \$1890.00 " " \$1890.95 " " \$1895.00 " " \$1895.95 " " \$1900.00 " " \$1900.95 " " \$1905.00 " " \$1905.95 " " \$1910.00 " " \$1910.95 " " \$1915.00 " " \$1915.95 " " \$1920.00 " " \$1920.95 " " \$1925.00 " " \$1925.95 " " \$1930.00 " " \$1930.95 " " \$1935.00 " " \$1935.95 " " \$1940.00 " " \$1940.95 " " \$1945.00 " " \$1945.95 " " \$1950.00 " " \$1950.95 " " \$1955.00 " " \$1955.95 " " \$1960.00 " " \$1960.95 " " \$1965.00 " " \$1965.95 " " \$1970.00 " " \$1970.95 " " \$1975.00 " " \$1975.95 " " \$1980.00 " " \$1980.95 " " \$1985.00 " " \$1985.95 " " \$1990.00 " " \$1990.95 " " \$1995.00 " " \$1995.95 " " \$2000.00 " " \$2000.95 " " \$2005.00 " " \$2005.95 " " \$2010.00 " " \$2010.95 " " \$2015.00 " " \$2015.95 " " \$2020.00 " " \$2020.95 " " \$2025.00 " " \$2025.95 " " \$2030.00 " " \$2030.95 " " \$2035.00 " " \$2035.95 " " \$2040.00 " " \$2040.95 " " \$2045.00 " " \$2045.95 " " \$2050.00 " " \$2050.95 " " \$2055.00 " " \$2055.95 " " \$2060.00 " " \$2060.95 " " \$2065.00 " " \$2065.95 " " \$2070.00 " " \$2070.95 " " \$2075.00 " " \$2075.95 " " \$2080.00 " " \$2080.95 " " \$2085.00 " " \$2085.95 " " \$2090.00 " " \$2090.95 " " \$2095.00 " " \$2095.95 " " \$2100.00 " " \$2100.95 " " \$2105.00 " " \$2105.95 " " \$2110.00 " " \$2110.95 " " \$2115.00 " " \$2115.95 " " \$2120.00 " " \$2120.95 " " \$2125.00 " " \$2125.95 " " \$2130.00 " " \$2130.95 " " \$2135.00 " " \$2135.95 " " \$2140.00 " " \$2140.95 " " \$2145.00 " " \$2145.95 " " \$2150.00 " " \$2150.95 " " \$2155.00 " " \$2155.95 " " \$2160.00 " " \$2160.95 " " \$2165.00 " " \$2165.95 " " \$2170.00 " " \$2170.95 " " \$2175.00 " " \$2175.95 " " \$2180.00 " " \$2180.95 " " \$2185.00 " " \$2185.95 " " \$2190.00 " " \$2190.95 " " \$2195.00 " " \$2195.95 " " \$2200.00 " " \$2200.95 " " \$2205.00 " " \$2205.95 " " \$2210.00 " " \$2210.95 " " \$2215.00 " " \$2215.95 " " \$2220.00 " " \$2220.95 " " \$2225.00 " " \$2225.95 " " \$2230.00 " " \$2230.95 " " \$2235.00 " " \$2235.95 " " \$2240.00 " " \$2240.95 " " \$2245.00 " " \$2245.95 " " \$2250.00 " " \$2250.95 " " \$2255.00 " " \$2255.95 " " \$2260.00 " " \$2260.95 " " \$2265.00 " " \$2265.95 " " \$2270.00 " " \$2270.95 " " \$2275.00 " " \$2275.95 " " \$

KRATKA DNEVNA ZGODBA

IVAN ZATLUKA: VOHUN (Iz zbirke: U osoju in prisou.)

Na vrhu gozdnate planine Psu- nje, pod košatimi hrasti, je zboro- val svet "Zelenega kadra". Sedem vojnih begunov, starejših mož, ob- raščenih z gosto brado, z dolgiimi brki, je tvorilo zadrugo svet in rodišče. Ti — in mimo njih stoti- ne drugih — so se zatekli v gore in goste gozdove, ker so bili siti vojnih tegob. Svet ima dolžnost, da skrbi za vso to družino, ki se je razpršila na vse štiri strani sveta, kjer je divjala vojna pošast.

Poveljnik "Zelenega zadruga" je bil pehotni vodja Tomo Ivančević, mož petdesetih let, razborit in izo- bražen kmet, ki je svoj bližnji dom z dvajset jutri zemlje prepustil ekibi svoje mnogostevilne družine.

Mimo njega je bila v svetu še pe- torica prav tako resnobnih kmotov in pa en intelektualce: "Zelene za- druge", svetovalec v svetu in u- čitelj vseh. Krog njega so se zbirali podnevi in ponoči; nanj so se obračali z neštetiimi vprašanji, do- stikrat tudi s takimi, da se je ves tabor stresel od smeha. Prvi je vstajal, zadnji je legal, dajal od- redebe za razne opravke. Da bi bilo v taboru tudi kaj zabave, je čital gospod "jurist", kakor so ga splo- šno imenovali, šele in burke iz nemških knjig ter jih prevajal v hrvaščino.

Predsednik sveta ukaže službu- jočemu možu tistega dne, da po- kliče huzarskega desetnika, ki je bil tiste dni prišel v "Zeleni ka- der", pobegnivši od pohodnega bataljona, določene za Sočo.

Ta fant je bil prišel popolnoma oborožen v docela novi bojni uni- formi. Pri sprejemu v kader, ko je "jurist" prevzel od njega ose- bne podatke, je odgovoril na vpra- šanje ali ima kaj denarja, z ne.

Svetu je prišlo na uho, da je bil denar utajil in da ga nosi skri- tega pod srajco.

Pozvali so ga na prijavo, ga telesno preiskali, našli pri njem večjo vsoto denarja, mu ga vzeli in izročili v zadrugo blagajno. Ta denar mu je prinesel gorje! Na vprašanje, odkod ima denar, se je zmedel, se lovil sem in tja, in ko so proti njemu izrekli sumnjo, da je bil poslan v "Zeleni kader" za

vohuna, je izgubil prisotnost duha. Rotil se je, da je prišel v "Zeleni kader", ker ga je gnala mržnja proti tujcem, ki so ga tirali v po- gubo. Trdnega dokaza pa ni zmo- gel, da bi izpričal svoj značaj in poštenu namen. Sum zaradi vohun- stva je postal vedno jačji. Skle- nili so, da proti njemu izvedejo preiskavo, nato ga pa postavijo pred preki sod "Zelenega kadra". Vrgli so ga v podzemno temnico, ki so jo bili zgradili v gozdu za zločince, obsojene na smrt. Za njim so zaškripala težka vrata, zatohel zrak mu je dušil sapo. Videl je, živ- ljenje je v nevarnosti, oči so se mu zamigile; živ v grobu je čakal na smrt, če bi se našel le najmanjši dokaz, da se je drzno vtihotapil. Dva jetnika, ki sta želela v temni- ci, kasljala in pljuvala v vlažno temo, sta ga začela nesmiselno iz- praševati, a dobila v odgovor le je- čanje.

Tri ure kasneje se je sestal pre- ki sod. Vsi v Zelenem kadru so ve- deli, za kaj gre, koga in zakaj bo- do sodili. Ves kader se je zbral o- krog sodnikov, da bi prisostvoval teku razprave, preglasitvi in izvr- šitvi obsodbe.

Obtožence je plaho prišel iz pod- zemlja. Vsi pogledi so se obračali tja, odkoder je bilo slišati korake, ki so odzvanjali po kamenu. Mla- di človek je ves strt stopal med stražo in si v svetlobi mel oči, ki so bile nabrekli od joka. Spre- mljalo ga je osem močnih mož, raz- vrščenih v krog. V gozdu je bila nema tišina.

Stopil je pred sodnike, ki so po- sedli po neotesanih stolah.

"Jurist" mu je na kratko pove- dal nepisano obtožbo. Pozval ga je, naj se zagovarja, more si pa tudi izbrati dvojico izmed poslušalcev, da mu pomaga pri obrambi. Obto- žence ni mogel nič novega nave- sti, a kar je navedel, ni zadostova- lo, da bi ga oprostilo kltive.

Predsednik se obrne na sodnike z vprašanjem:

"Bratje sodniki! Povejte po svo- ji vesti, ali je kriv?"

Vsi navzoči kadraši so začeli vpi- ti:

"Kriv je! Kriv je!"

In sodniki so odgovorili soglas- no:

"Spoznamo ga za krivega!"

Predsednik je brez obotavljanja vstal. Za njim vsi ostali. Nastala je grobna tišina. Napeli so ušesa, da bi bolje slišali: smrtno obsod- bo.

Ta trenutek je nekje počila pu- ška. Še drugi strel.

Vsi so osupnili. Znak, da se bliža nevarnost; opomin, da naj se vsak pazi in skrije.

Proglasitev obsodbe je bila one- mogočena in odgojena. Povelje se je glasilo:

"Krivca nazaj v temnico, a mo- čna straža naj ga straži!"

Straža, ki je čuvala vhod v no- tranjost gozda do kadrskih stanišč, je dala tretji znak. V tem je usta- vila prihajajočo kočijo. V zadnjem delu voza sta sedeli dve gospe, sta- rejša in mlajša. Spremljaj pri koč- ijažu mlad fant. Za hrbtom žena je bil kovčeg in dva zvečnja. Straža je pozvala potnike, naj pojasnijo, kaj jih vodi v planino? Odgovo- rili so ji:

"Isčemo mladega huzarskega de- setnika, ki je te dni pobegnil v planino Psunj. Preje nam je še pi- smeno naznanil svoj sklep in nas prosil, naj ga hitro obiščemo in mu prinesemo civilno obleko in za ne- kaj časa živeža. Pot da nam bo po- kazal duhovnik ob vnožju plani- ne, pri katerem je pustil oporoka. Mlada žena je njegova soproga."

"Razumemo. To je mož, ki ga pravkar sodijo na smrt. Vohun je!"

Obe ženi sta prebledeli in za- vriskali od groze.

"To je usodna pomota! Nemo- guče!"

"Naglo, je naglo naprej, da ne bo prepozno!" Straža je zopet od- dala s strelci znak: "Vsi na obram- bo!" Na vsako stran kočije se je vzpel na stopnico po en oborožen mož kot spremljevalec.

Dasi je bila pot slaba in strma, se je kočija vendar pomikala po hribu navzgor. Upehani in spenje- ni konji so se poganjali, kolikor so jim dopuščale moči. Ženi sta drge- (Nadaljevanje na 4. strani.)

"GLAS NARODA" zopet pošiljamo v do- movino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorod- nike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne po- šiljamo.

DRAGO KUPLJENA LJUBAV- NA PISMA

O žalostnih posledicah nglas- trasti in prevelikega navdušenja za pisanje ljubavnih pism se je prepričal znanj ameriški multimi- lijonar, tovarnar poljedelskih strojev Harold F. MacCormick, ki je bil prisiljen plačati na sodni dražbi za 50 lastnih ljubavnih pi- sem blizu 100.00. Celo za tako bo- gatega moža je bilo to neprijetno. H kupovanju lastnih ljubavnih pi- sem ga je prisilila 30 letna vdova Rhoda Tannev Doubledayeva, ki ga je tožila, da ni držal obljube, da jo bo vzel, in zahtevala je pri- meren odškodnino. Podjetna vdova je milijonarju zagrozila, da bo da- la javno prečitati vseh 50 njegovih vročih ljubavnih pism, ki jih je pisal, ko je bil še strastno zaljub- len v njo. V zadnjem pismu ji je pa pisal, da je med njima vse končano.

V resnici pa ni bilo konec nju- nega ljubavnega razmerja, kakor je dokazala vdova pred sodiščem. MacCormick je vozil tempera- mentalno vdovo po Kaliforniji in po- pilval je z njo po Chicagu, potem je pa naenkrat izginil. Zabele so se širiti govorice, da se bo poročil s Polo Negri. Pa tudi iz te moke ni bilo kruha. MacCormick, brat lastnika lista "Chicago Tribune", je že dvakrat ločen. Prvič se je lo- čil od hčere J. D. Rockefellerja, drugi pa od hčerke krasne Polja- kinje, živčee v Parizu, gospe Wal- ske, ki ima kljub svoji mladosti že bogate izkušnje, saj je bila že štiri- krat omožena. MacCormicku je že 62 let, kar se zdi neverjetno sprico njegove podjetnosti.

OVČARSKI PES KOT PRIJA- TELJ IN DETEKTIV

V Čikeriji pri Subotici se je te dni pripetil neobičajen napad in tatvina. Dolgoletni pastir pri po- sestniku Mihajlu Šiposu Josip Horvat je pšel na travniku več- jo čredo ovac. Naenkrat so se mu približali trije neznanci, ki so ga uljudno pozdravili. Pastir je bil zelo presenečen, ko so ga kaj na- to začeli tepsti s palicami. Horvat se je začel braniti s svojo palico, toda dolgo se ni mogel upirati premoči. Dobil je tako hud uda- rec s palico po glavi, da se je ne- zavesten zgrudil. Nato so napa- daleci odpeljali celo čredo ovac. V bližini ni bilo nikogar, ki bil videl ta napad, razen ovčarskega psa. Ta je tako, ko je videl, kaj se go- di z njegovim gospodarjem, ste- kel v vas in začel pred prvo hišo lajati in tuliti. Ljudje ga niso ra- zumeli in nekdo ga je celo nagmal z bičem. Pes je nato tekkel nazaj in se čez nekaj časa vrnil s krva- vim klobukom svojega gospodar- ja v goben. Sedaj so ga ljudje razumeli. Šli so za njim, kjer so našli nezavestnega pastirja. Spra- vili so ga k zavesti, nakar jim je povedal o napadu. Zadevo so ta- koj prijavili oročnikom, ki so pri- čeli zasledovati ropare. Malo pred Subotico so jih dohiteli in areti- rali.

ROMAN "PROKLETSTVO LJUBEZNI"

je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največ- jim zanimanjem. \$1.50 (2 KNJIGI) V zalogigama KNJIGARNA GLAS NARODA 216 West 18th Street New York, N. Y.

DVE SIROTI Spisal A. D. ENNERY

161

V dolgem življenju, polnem sreče, bo la- ko pozabila na nekaj mesecev trpljenja, ki ga je okusila, na brezpravje, ki jo je tako kruto preganjalo.

Ni mogla dvomiti, da je s pomočjo ple- menitega zdravnika iz Salpetriere Henrika že našla svojo sestro, in da je iz Frochardki- nih krempljev iztrgana slepa širota že dav- no izven nevarnosti.

Sredi teh misli se je pa naenkrat spomni- la nesrečnega, ki jo je bil pahnil v močvirje sramote in ki ga je bila že zadela grozna, nepričakovana kazen.

Marjana je v duhu še vedno živo videla krsto, ki sta stopala za njo Peter in njegova mati. Še vedno ji je zvenel v ušesih glas ti- bogega brusarja, ki ji je zaklical pokojni- vo ime.

Mar ni bila to božja volja? Ali ni sam bog hotel, da bi v trenutku doprinasanja težke žrtve zvedela, da moža, ki jo je pahnil v nesrečo in sramoto, ni več med živimi?

Mirna vest ji je govorila, da ji je vse od- puščeno. V bodoče bo živila dobro v pro- stovoljnem izgnanstvu.

Ladja, kamor so vkrcali izgnanke, da jih odpeljejo na francosko ozemlje Amerike, je bila pod poveljstvom mornariškega poro- čnika. Častniški zbor je štel samo praporšča- ka in dva kadeta.

Posadka je štela samo dvajset mož.

Trideset žen in deklet, ki je bila med nji- mi Marjana ena najmlajših, to so bile pri- silne potnice te, za dolgo pot po morju sla- bo opremljene ladje.

Bil je to dvojambornik z dokaj slabimi jadrji, ki se je v viharju na morju slabo dr- žal. Po tej vožnji naj bi odstal kot stražar- ska ladja dve leti v vodah Louisiane.

Za stražarsko službo ob obali je bilo to vse, kar je bilo potrebno; in zato je bilo po- veljstvo ladje "Glorieux" poverjeno mlade- mu poročniku Charlesu d'Ouvelles.

Charles d'Ouvelles je bil dokaj spreten, pogumen in odločen častnik, le da je zelo nerad govoril. Na krovu je bil vedno sam in nihče ni vedel, zakaj je vedno tako zami- šljen.

On je bil tudi edini na ladji, ki ni imel o- pravičji z ženskami, izgnanimi na Louisiano.

Prepustil je praporščaku skrb, da spravi v medkrov vse izgnanke, kakor ve in zna. Častniki pa niso imeli posebnih skrbí z žen- skami, ki so jih vozili na odredbo policijskega direktorja v izgnanstvo.

Razmestili so jih, kamor so mogli, in take nekatere niso prišle na dno podkrova, sa- mo zato, ker posadka ni bila polnoštevilna.

Ta del ladje bil določen za tovor smodni- ka in krogel, namenjenih guvernerju Loui- siane; ta nevarni tovor je bil naložen po- sebnó, ločeno, v sprednjem delu ladje, in tu je stala noč in dan straža.

Dejali smo že, da je ta ladja slabo klju- bovala morju. Izgnanke so kmalu opazile, da se strašno guga.

Vse so dobile že kmalu po odhodu morsko bolezen in nekatere je napadla tako, da so jim morali mornarji priskočiti na pomoč.

Takoj prvi dan je prinesel hud veter. Stara ladja se je nagibala na desno stran in z napetimi jadrji drvela naprej.

Naslednjega dne zgodaj zjutraj se je pri- kazal Haški rtič, ki so ga čez dve uri pustili za seboj.

In ladja je krenila s polnimi jadrji na At- lantski ocean. Na krovu zbrani mornarji so pošiljali zadnje pozdrave v meglo toneči francoski obali.

Kmalu se je videla obala samo še kot temna lisa na sivem ozadju.

Potem je pa vse izginilo. Kamor si pogle- dal, si videl samo vodo in nebo.

In ko se je z višine jambora oglasila stra- ža, da je suha zemlja izginila izpred oči, je začela posadka na ves glas vzklikati. Čolnar je pa naslovil v bretonskem narečju molitev na sv. Ano Auraysko.

Po tej molitvi, ki bi je noben mornar ni- koli ne pozabil nasloviti pred odhodom iz Francije na svojo visoko priprošnjico, so vsi nekaj časa tiho stali, kakor bi zatoplje- ni v spomine na domovino, ki je bila že tako daleč.

To je svečan trenutek pri dolgih vožnjah, ko izgine ladja v nedoglednih daljavah, ko

se ti zdi, da jo je pogoltnil brezmejni ocean.

Najbolj zakrknjena duša zadržti pri po- gledu na čarobni prizor, ki se odpre strme- čim očem; dvomljivec izgovarja pobo- žne besede, ki mu nehoté prihajajo na usta.

Marjani je postalo tesno pri sren, kakor postane vsem, ki prvič zapuščajo svojo do- movino.

Bila je že daleč od dežele, kamor se ni smela več vrniti; in čim bolj se je razgrinja- la pred njo neizmernost morja, tem bolj se je dvigala njena duša, tem čistejša je bila pri pogledu na veličastno naravo.

V dušo se ji je vračala kal čuvstva, ki je klilo v nji že v otroških letih, pa ga je bil Jakobov cinizem zadušil.

Vemo, da je bila na priporočilo viteza de Vaudreya deležna nekaterih ugodnosti, ki je bila med njimi gotovo največja ta, da jo je poveljnik ladje rešil mučne družbe vla- čug in zločink.

Poleg tega se je smela med dolgo vožnjo vsak večer izprehajati po krovu.

Poročnik je bil seveda radoveden, zakaj še nečak policijskega ravnatelja tako zom- ma za to izgnanko.

Toda mož je kot rečeno rad molčal. V za- četku se torej ni zanimal za izgnanko, ki se je zelo rada izprehajala po krovu, da ji ni bilo treba sedeti med vlačugami in zločinka- mi.

Končno je pa čudno vedenje mlade iz- gnanke vendarle obrnilo nase pozornost mol- čečega častnika.

Vprašal se je, kdo bi mogla biti ta žen- ska, tako toplo priporočena njegovi dobrot- ljivosti, in vendar tako kruto kaznovana.

Polagoma ga je Marjana očarala.

Nekega dne jo je hotel celo ustaviti na izprehodu po krovu, toda v hipu, ko je že stopil proti nji, ga je zadržal na stražo gre- doči kadet, a Marjana je hitro odšla.

Čez nekaj dni jo je zopet srečal, ustavil se je pred njo in jo ogovoril z besedami:

— Gotovo se izogibljete vseh, ki so na ladji... vseh brez izjeme.

Marjana je zajecljala nekaj običajnih be- sed v izgovor.

Poročnik je pa nadaljeval:

— Da... da!... Samoto iščete... Komaj da tu pa tam vprašate, kaj se godi v med- krovju, kamor so stlačili mornarji vaše družice v nesreči, in pridružite se jim samo enkrat na dan, ko kontroliramo, če so še vse na krovu.

I smeje je priponnil:

— Čudna navada, je-li?... Dokazuje pač, kako močno učinkuje disciplina... Kot da bi mogel človek uiti, ko je med nehom in morje, kakor smo baš zdaj.

Marjana je začutila potrebo opravičiti se, da se tako malo zmeni za svoje družice.

— Verjemite mi, gospod poveljnik, — je dejala, — da so mi nesrečne izgnanke zelo pri sren. In sama ne vem, zakaj so me loči- li od njih.

In zroč na poročnika je nadaljevala:

— Če se ne motim ste odredili to vi, go- spod poveljnik.

— Da, jaz.

— Zakaj pa? — je vprašala Marjana bo- ječe, — zakaj sem deležna teh ugodnosti?... Obsojena sem kakor druge. Zakaj torej ni- sem dobila svojega prostora v medkrov- ju... kakor vse druge?

— Ker sem v tej zadevi odredil drugače.

(Dalje prihodajč.)

VAŽNO za IZLETNIKE KI SE NAMERAVAJO UDELEŽITI IZLETA OB ATLANTIŠKI OBALI NA OTOKE ZAPADNE INDIJE

Vse večje parobrodne družbe določijo ob času počitnic več svojih najboljših parnikov za kratke izlete v mesecih junij, julij, avgust in september. Na takih izletih je za potnike vse preskrbljeno. Imajo lepe sobe za spati in izvrstno hrano na parnikih ter je tudi cvse preskrbljeno na suhem. Za vse je všteto v cenah. Taki izleti so prav priporočljivi za stariše, ki imajo otroke v šoli in jim je mogoče, da sebi in otrokom privoščijo malo oddiha in razvedrila, da marsi- kaj vidijo in sicer za mal denar, kar bi drugače težko. Izleti so tudi primerni za kako družbo prijateljev.

NORTH GERMAN LLOYD ima več svojih parnikov določenih za izlete v Nassau in Bermuda, ki trajajo za tja in nazaj osem in pol dne. Cena je \$85.— za odraslo osebo in več.

CUNARD LINE je določila svoj znanj parnik "Mauretania" za iz- lete v Trinidad, Curacao, Colon do Havana, Cuba. Ti izleti trajajo 13 dni in cena za osebo je od \$133.— in naprej. Všteto je vse. Parnik odpluje iz New Yorka 7. in 21. JULJA; 4. in 20. AVGU- STA in 8. SEPTEMBRA.

HAMBURG - AMERICAN LINE pa prireja izlete v Bahamas, ki trajajo po 5 in pol dneva. Cena za vse je od \$55.— naprej. Dalje so POSEBNI IZLETI ZA PRAZNIKE KOT DECORATION DAY, FOURTH of JULY in LA- BOR DAY. Cena je od \$50.— na- prej.

Za vse te izlete je fino preskrbljeno, da imajo potniki lepe sobe, najboljša hrano in dovolj vsa- kournega razvedrila, tako, da bo šel izlet vsakemu ostal dolgo v dobrem spominu. — Pro- stori se hitro zaarajo, zato pišite za vsa pojasnila takoj na:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street, New York, N. Y.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo le- pih romanov slovenskih in tu- jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerné.

Knjigarna "Glas Naroda"

BUKOV GOZD

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za "Glas Naroda" priredil: L. H.

O, kako rada ga je imela, tega lahkomisljenega brata! Kako rada bi mu, ker je tako zelo ljubil solnce, dala solnčno življenje!

Naglih korakov je prehodila park. Na suhem pesku je videla sijaj slane. V hladni novembarski noči je videla gorki dih svojih ust. Ko gre preko praznega prostora, ji pride masproti mlad, vitek gospod okoli tridesetih let. Bil je nenavadno elegantno oblečen in je na prvi pogled napravil najboljši utis.

Ko ga Jutta zagleda, njena lica zarde in pogleda vstran, da se ne bi srečala z njegovimi očmi. Zadnje čase ga je že pogosto srečala. Njegov dopadljiv obraz se ji je vtisnil v spamin in nenavadno estri pogled njegovih oči jo je zmedel, da se mu je rajše izognila.

Zato gre umaglo mimo njega. Ni opazila, da je čez nekoliko časa postal in gledal za njo. Vse to pa je napravil, ne kot človek, ki išče mimogrede majhno zabavo, temveč kot mož, ki ima resne namene.

Šele ko Jutta izgine za drevjem, grez zopet dalje.

2. poglavje.

Naslednji dan je pihala burja in je snežilo. Zvečer nese Jutta svoje rizbe v trgovino. Bila je vesela, da ji je bila plača takoj odšteta pri blagajni in je dobila še nova naročila.

Ravno, ko hoče oditi, jo gospodar še enkrat pokliče.

— En trenutek, gospica Falkner, imam še eno naročilo, ki se bo zelo izplačalo. Najbolj bo, da sami govorite z damo, je slučajno ravno tukaj Prosim, pojdite z menoj.

Jutta pelje v puvo nadstropje. Tam sedi zelo lepa in elegantna dama, ki s prodajalko govori o čipkah neke stenske preproge.

Gospa Wagner — tako se je pisala odlična dama — je hotela v preprogi, ki je bila še skoro dogotovljena, imeti neko določeno podobo. Gospodar ji reče, da bi mogla gospica Falknerjeva zelo umetniško narisati to podobo in da ji samo naj izrazi svoje želje.

Lepa gospa se prijazno obrne k Juti in ji pokaže sliko, ki je predstavljala konja, ki stoji pod obokom vrat.

Juti navede natančne barve.

— Ali boste mogli to napraviti, gospica Falkner? Zelo mnogo mi je leželo na tem, da je delo prvovrstno, — ji pravi gospa Wagner.

— Mislim, da vam morem to obljubiti, milostljiva gospa, — odgovori Jutta uljudno.

— Jaz pa eam za to jamčim, milostljiva gospa, kajti gospica Falkner je umetnica in je že napravila težja dela v popolno zadovoljnost, — zatrjuje gospodar.

Gospa Wagner z velikim zanimanjem opazuje Jutin obraz. Njene fine poteze ji zelo ugajajo.

— Dobro, gospica Falkner. Prosim, tedaj zelo skrbno. To delo bo darilo neki zelo, ljubi osebi in bi hotela, da se postavim. Za ceno mi ni mar.

Jutta se prikloni. Obe se še nekoliko pogovarjata, nato pa gospa Wagner odide.

Jutta spravi svoje delo in tudi gre iz trgovine. Ko pride na razsvetljeno ulico, vidi gospo Wagnerjevo, ki, stoječ pri svojem avtomobilu, govori z nekim velikim, vitkim gospodom v elegantni obleki. Ravno ko Jutta pride iz trgovine, se mladi gospod obrne k njej in ji živo pogleda v obraz. Jutta zardi in v njem spozna onega gospoda, katerega je že večkrat srečala in katerega je tudi videla prejšnji dan v parku.

Njegov pogled zažari, kajti spoznal jo je. V tem pogledu je bila jasna veselost in smela samozavest, obenem pa tudi vsiljiva volja, da Jutta ni mogla od njega umakniti svojih oči.

Njegove oči ji še nekaj časa sledijo. Komaj še sliši, kaj govori z njim lepa Lolo Wagner. Toda takoj nato ji z elegantno kretujo pomoaga stopiti v avtomobil.

— Torej na svidenje, gospod Honek, — mu še zakliče gospa Wagner.

— Na svidenje, milostljiva gospa. Prosim, pozdravite svojega moža.

Gospa skloni svojo glavo in njene lepe, ognjene oči ga še enkrat živo pogledajo.

Lolo Wagner bi se iskreno rada nekoliko ljubimkovala z Gustavom Honekom, prijateljem njenega moža. Toda tej želji ji nikakor ni ustregel. Z mirnim priklonom zapre vrata avtomobila in stopi korak nazaj.

Jutta gre med tem dalje. In vprašuje se, ako je ta gospod, ki ga je videla poleg gospe Wagnerjeve, ravno isti, za katerega je ta elegantna gospa naročila drago preprogo.

Gospa je rekla, da je preproga za nekega Honeka. In njena teta Lavra je bila v svojem drugem zakonu poročena z nekim Honekom. O tej družini, v katero se je teta Lavra omožila pred desetimi leti, ni vedela ničesar.

V svojem prvem zakonu je bila teta Lavra poročena s tovarnarjem Meierjem, ki ji je ob svoji smrti zapustil veliko premoženje, in bila je brez otrok. Jutta je teta Lavro videla samo enkrat v svojem življenju, ko je nekoč obiskala Jutine stariše na Dunaju. Jutta je bila takrat še otrok in teta Lavra je bila še gospa Meier. Njena osebnost pri Juti ni ostala v posebno prijetnem spominu. V spominu si je o njej obdržala nekaj zelo glasnega, nališpanega in le malo prijaznega. Med Jutinimi stariši in teta Lavro so bile le površne zveze. Jutta se je še spomnila, da se je njen duhoviti oče šalil, ko je Lavra Meier naznanila poroko s Honekom. Tudi njena mati se je smejala in je rekla:

— Lavra — Honekova žena! Tega pa si ne morem predstavljati.

In od tedaj med obema sestricama ni bilo skoro nikake zveze. Ko je Falkner umrl, njegova vdova ni imela poguma, da bi sestrično Lavro prosila, da bi Freda obljubila kak prispevek. Lavra je medtem postala že drugi vdova in razun, da je naznanila smrt svojega drugega moža, ni več pisala.

Tedaj pa pravi dr. Gregor, da bo gospe Lavri pisal, ker jo je poznal, ko je bila še gospica Lavra Seidel. Po daljšem dopisovanju je teta Lavra slednjič obljubila Fredu svoj prispevek. Fred jo je pisмено vprašal, ako jo sme obiskati in se ji osebno zahvaliti za njeno pomoč. Tedaj pa je stara gospa kratko in malo prijazno odgovorila, da živi popolnoma sama za sebe, da ne sprejema nikakih obiskov in da tudi ne potrebuje nikake zahvale. S tem je tudi jasno pokazala, da Fred poleg tega prispevka od nje ne more ničesar več pričakovati. In doktorju Gregorju je naravnost sporočila, da naj Falknerjevi otroci nikar ne mislijo, da bi jo mogli izkoriščati, ker je še v svoji oporoki določila druga volila.

In tako se je Jutta dva dni zaporedoma spomnila svoje tete La-

vre. Prejšnji dan, ko je pisala bratu in danes, ko je od gospe Wagnerjeve slišala ime Honek.

Ko se vrne domov, pripoveduje materi o preprogi, ki je namenjena za nekega gospoda Honeka. Toda ji je zamočala, da tega gospoda na videz pozna.

(Dalje prihodnjic.)

Iz Jugoslavije.

Gausen zločin.

Iz Kostajnice poročajo o gnusnem zločinu, ki je bil storjen na binkočno nedeljo v bližnjem gozdu, kjer je 21-letni nemški kmečki fant Despot Basrak okrunil 13. letno hčerko Nikole Lukača Ljubice iz vasi Strigova, potem jo je pa s kamnom ubil in vrgl njeno truplo v jarek. Zločinca je v ponedeljek sam prijavil orožnikom.

Srednji vek v bosanskih vaseh.

V vasi Živice v Bosni so zaprli 7 kmetov med njimi je bil tudi občinski odbornik, ker so odkopali krog starega skopuha in vražja Miličkega, mrliču pa zabili oster kol v prsa. Ko je Milički umrl, je bila vsa vas prepričana, da se je "povampiril". Starodavna vraža pravi, da se uže vampirja samo tedaj, če povampirjevega mrliča prebodejo z ostrim glogovim kolom. Živčani so se točno ravnali po tej stari vraži.

Husein-kapetanova sabla.

Sarajevski muzej je dobil od nekega privatnika iz Kotora fotografije dveh krasnih in dragocenih turških sabel s prošnjo, da bi strokovnjaki prečitali turške napise na eni sabli, ki je bila baje last slavnega Husein bega Građaševića Kustos muzeja je ugotovil, da je bila ta sabla skovana leta 1813 v Sarajevu, in da je lahko mogoče, da je prišla pozneje v posest slavnega junaka Husein-kapetana. Napis na drugi strani sablje se glasi: Svoje duše ne ponižuj pred nikomur, za posvetno uživanje se ne klanjaj, niti earju, kajti vsakovrstni ljudje so že prišli na svet in spet odšli. Na sablo se zanesi. Žalostno je, če pasvetna strast prevzame tvoje srce.

Najstarejša ljudska šola v Bosni.

V začetku 19. stoletja pod turško vladno so bile ljudske šole v Hercegovini zelo redke. Šole so bile omejene na muslimanske verske šolske ustanove, ki niso dale učencem ničesar od tega, kar je na programu ljudskih šol. Premožnejši Srbi so morali zaradi tega pošiljati svoje otroke v samostane izven bosanskih mej. Izjemo v teh težkih časih pa sta imela središče Sarajevo in važno trgovsko središče Tešanj v rodovitni Urski dolini. Tu so bile tudi srbske ljudske šole, ki so delovale po programu pravih narodnih šol in so se v te šole zatekali otroci naprednega prebivalstva vseh verskoizpovedi. Ljudska šola v Tešnju je delovala že leta 1833 ter izvajala veliko nacionalno mislijo za široko področje. O tej šoli je nedavno izšla zanimiva razprava.

Krvava bitka med brati zaradi zemljišča.

V Bašigoven, nedaleč od Tuzle, se je odigrala krvava bitka med bratoma Mujom in Avdom Hodžić in med člani njihovih rodbin. Bratje Hodžići so do pred nekaj leti živeli v rodbinski zadruzi in so bili na glasu najpremožnejših in tudi najbolj slovnih ljudi v veliki občini. Ko pa sta si brata Mujo in Avdo ustnovala lastni družini ter dobila oba več sinov in ker so nekateri člani zadruge pomrli, sta si pripadajoče zemljišče razdelila. Vse je šlo v redu, samo zaradi majhnega travnika je nastal spor, ker se nista mogla sedniti, na kak način naj bi se preko travnika izpeljala vozna pot z enega posestva na drugo. Zaradi nesrečnega travnika sta postala prej tako slovnja brata huda sovražnika in sovraštvo se je preneslo na njune sinove. Ko so te dni

prično delali na obeh posestvih, so Mujovi zapeljali voz gnoja preko spornega travnika. Bratranec se je na travniku razvila krvava bitka, v katero so se posegla tudi očeta. Bili so se z motikami, palicami in sekirami, izid pa je bil ta, da je Mujo Hodžić obležal mrtev, trije Avdini sinovi pa težko ranjeni.

VOHUN

Nadaljevanje s 3. strani.

tali od razburjenja in se krčevito prijemali za glavo.

Kočiji je prišla nasproti močna izvidna straža. Moža na kočiji stala znamenje. Izvidnica se je razdelila in dala potnikom prosto pot do poveljnika, ki je stal nedaleč s celokupno posadko, pripravljen na boj in bran.

Kočija je obstala. Iz nje sta zlezli dve strti in prestrašeni ženi, obupno jokajoči in ihteci; zgrudili sta se pred poveljnikom na kolena in obupno zavpili:

"Milost! Milost! Imejte usmiljenje! To ni vohun! Vse bomo priznali. Ne ubijajte!"

Poveljnik jim je šel hladno nasproti:

"Kdo ste, kaj želite, govorite jasno!"

"Jaz sem žena nesrečnika, ki ga sodite na smrt. Ta gospa je njegova mati. Mladec sin. Moj mož ni vohun. Nedožen je, begunec. Glejte pismo, ki mi ga je napisal s potjo. Prinesel sva mu, kar zahteva od naju. Usmilite se!"

Poveljnik je vzel pismo in dejal:

"To je vse lepo, toda odkod ima toliko denarja? To ni čista stvar. Ne more se opravčiti."

"Denar sem mu poslala jaz" — de mati; žena pa nadaljuje:

"Saj v pismu potrjuje, da je vsoto prejel in da bo denar hranil za najtežje čase; svetuje mi, naj vzamem na pot samo toliko, kolikor mi je potrebno."

Poklicali so "jurista", da poda svoje mnenje. To je bilo ugodno — stalo zopet redno življenje. Desetnik je ostalo ime "Vohun". Pod tem imenom je bil do konca vojne v taboru "Zelene zadruge" skladnik, ki je za svoj denar nabavljajal za zadruge živež.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Straža je privedla mladega desetnika. Ko je zagledal svoje drage v bližini v najbolj kritični uri svojega življenja, je omahnil. Žalost se mu je izpremenila v nepričakovano čustva in iz objokanih oči so se mu znova usule solze — topot solze veselja.

Zenama so bili ukazali, da se mu ne smeta približati pred izvršetkom razprave; a ko sta ga zagledali, se jima je izvil iz prsi bolesten krik.

Mati je kakor da bi bila ob pamet vpila:

"Sam Bog nas je privedel še o pravem času!"

Žena je glasno molila: "...zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji..."

"Jurist" je proglasil obnovo pravde; javno je prečital pismo in izjavil, da je podan zadosten dokaz o nedolžnosti desetnika, zato predlaga, da ga sodišče oprosti krivde. Sodniki so predlog sprejeli, nakar je sodnik izrekel zadnji sklep:

"Huzarski desetnik ni kriv vohunstva in se mu daje popolna svoboda "zelenega tovariša". Odrje se, da se s svojo umakne v eno izmed praznih kolib na pogovor med štirimi očmi. Ako namerava še dalje ostati v "Zeleni zadruzi", pogovor ne sme trajati dlje kakor eno uro. Ako se pa hoče izločiti in zapustiti Zeleni kader, potem mora položiti prisego, da bo večno molčal o dogodkih v taboru!" — Zaključil je s pozivom: "K molitvi!" Snel so čapke in molili.

Pogovor je trajal polno uro. Desetnik je izjavil, da ostane v zadruzi. Straža je odpravila potnike do bližnje vasi in v taboru je nastalo zopet redno življenje. Desetniku je ostalo ime "Vohun". Pod tem imenom je bil do konca vojne v taboru "Zelene zadruge" skladnik, ki je za svoj denar nabavljajal za zadruge živež.

SHIPPING NEWS

13. Junija: Lafayette v Havre

Deutschland v Hamburg

16. Junija: Ile de France v Havre

Berengaria v Cherbourg

18. Junija: Europa v Bremen

20. Junija: Hamburg v Hamburg

Majestic v Cherbourg

Manhattan v Havre

22. Junija: Veendam v Boulogne

23. Junija: Champlain v Havre

Rex v Genoa

7. Junija: Aquitania v Cherbourg

New York v Hamburg

Olympic v Cherbourg

28. Junija: Lafayette v Havre

Saturnia v Trst

29. Junija: Statendam v Boulogne

30. Junija: Paris v Havre

Bremen v Bremen

Leviathan v Cherbourg

1. Julija: Lafayette v Havre

Albert Ballin v Hamburg

4. Julija: Washington v Havre

6. Julija: Berengaria v Cherbourg

8. Julija: Majestic v Cherbourg

7. Julija: Ile de France v Havre

Conte di Savoia v Genoa

Europa v Bremen

11. Julija: Deutschland v Hamburg

13. Julija: Olympic v Cherbourg

14. Julija: Aquitania v Cherbourg

Vulcania v Trst

15. Julija: Champlain v Havre

17. Julija: Bremen v Bremen

18. Junija: Manhattan v Havre

Hamburg v Hamburg

20. Julija: Statendam v Boulogne

21. Julija: Paris v Havre

Leviathan v Cherbourg

Rex v Genoa

24. Julija: Europa v Bremen

25. Julija: New York v Hamburg

27. Julija: Majestic v Cherbourg

28. Julija: Ile de France v Havre

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

16. JUNIJA

7. Julija — 28. Julija

PARIS

30. Junija — 21. Julija

CHAMPLAIN

23. Junija — 14. Julija (opolnoči)

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za poljanila in potne liste vprašajte naše pooblaščenega agenta

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

V tem seznamu : : Poučnih Knjig boste našli knjigo, ki bo vas zanimala

Angleško slovensko berilo	\$2.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.—
Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	.10
Boj nalezljivim boleznim	.75
Cerkniško jezero	1.20
Domači zdravnik po Knajpu: vezano \$1.50	broširano 1.25
Domači vrt	1.20
Govedoreja	1.50
Hitri računar	.75
Gospodinjstvo	1.20
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.50
2. zvezek, 1—2 snopič	1.80
Kletarstvo (Skalič)	2.—
Kratka srbska gramatika	.30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.30
Kako se postane državljani Z. D.	.25
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Kubična Računica	.75
Liberalizem	.50
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	.75
Mladeničem, 1. zvezek	.50
2. zvezek	.50
(Oba skupaj samo 90 centov)	

Mlekarstvo	1.—
Nemško - angleški tolmač	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.—
Najboljša slov. Kuharica, 668 str. (Kalinšek), lepo vez.	5.—
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem	.75

Ojačen beton	.50
Obrtno knjigovodstvo	2.50
Praktični računar	.75
Perotinarstvo, broširano	1.50
Pravila za oliko	.65
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..	.75
Prehodniki in idejni utemeljitelji ru- skega idealizma	1.50
Radio, osnovni pojmi iz radio tehnike, vezano 2.—, broširano	1.75
Ročni slov. nemški slovar	.90
Slovenska narodna mladina, (obsega 452 strani)	1.50
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano	3.—
Sadno vino	.40
Sadje v gospodinjstvu	.75
Učna knjiga in berilo laškega jezika ..	.60
Učna knjiga in berilo italijanskega je- zika	1.—
Učbenik angleškega jezika: trdo vez 1.50	broširano 1.25
Uvod v filozofijo (Veber)	1.50
Veliki slovenski spisovnik: Zbirke pisem, listin in vlog za za- sebnike in trgovce	1.25
Veliki vsevedež	.80
Voščilna knjižica	.50
Zbirka domačih zdravil	.60
Zdravilna zelišča	.40
Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih	1.90
Zdravje mladine	1.25
Zdravje in bolezni v domači hiši, 2 ZVEZKA	1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Sloven- cev. (Melik) II. zvezek	.80

Te in mnogo drugih knjig, lahko dob